

CREEM LABORATORI DE COMUNICACIÓ COMUNITÀRIA LES NECESSITATS COMUNICATIVES DELS PROJECTES COMUNITARIS

Relatoria

IV Trobada d'Energies Comunitàries
Espai Jove Les Basses
Dijous, 9 de novembre de 2017
De 16 a 20h

(Espai de presentació i de debat adreçat a professionals de la comunicació i l'acció comunitària)

[energiescomunitaries.barcelona]
TW - @ComunitariesBCN
FB - @energiescomunitaries

Ajuntament de
Barcelona

Presentació

Cooproductores: Teleduca, Educació i Comunicació amb la col·laboració de Càmeres i acció, Com-Soc i ElParlante.

Participants totals: 11 dones i 7 homes

La Carme Mayugo, de Teleduca, Educació i Comunicació, fa la presentació de la sessió. La iniciativa de treballar, debatre i reflexionar en la comunicació comunitària (Educaomunicació) va arrencar a les primeres trobades d'Energies Comunitàries, al febrer de 2017, i va continuar al maig, amb les següents energies, amb entitats i iniciatives, algunes de les quals avui venen a presentar les seves experiències. Aquestes són:

ELPARLANTE <http://elparlante.es/ca/>
RADIOACTIUS <https://radioactius.org/>
CONSELL D'ASSOCIACIONS <http://www.cab.cat/>
CÀMERES I ACCIÓ <http://cameresiaccio.org/ca/inici/>

- En quin context treballem?
- Com fem treball comunitària amb la comunicació?
- Hi ha algunes formules?
- Quin impacte tenen?
- Quines necessitats sorgeixen i què podem solucionar amb la comunicació?

ELPARLANTE

L'Alfredo ens explica que Elparlante és un col·lectiu que treballa el disseny i l'implementació d'estratègies comunicatives i d'educomunicació per a la ciutadania urbana. Es fixa en les experiències latinoamericanes.

EDUCACIÓ + COMUNICACIÓ = PROCÈS SOCIAL / TRANSFORMACIÓ SOCIAL

El resultat de les creacions de les activitats que desenvolupen és important que sigui curós, però el procés és igual d'important o més.

De quina manera desenvolupen les seves iniciatives?

- Sensibilització: Mirar i escoltar
- Co-creació audiovisual: Amb grups reduïts, vídeo participatiu, l'animació, la fotografia, la ràdio i/o el teatre
- Difusió: aules escolars, biblioteques, centres cívics, festivals, mitjans de comunicació, webs i xarxes socials.
- Formació: Que siguin útils a d'altres. Es tracta de capacitacions i guies pedagògiques per a professionals, tècnics i per a les pròpies comunitats beneficiades.

- investigació i avaluació: Investiguen la realitat abans de cada intervenció per identificar actors clau, coneixements locals, identitat cultural i organitzativa i així dissenyar propostes específiques per a contextos concrets, i també mesurar l'impacte del que s'ha fet.
- Comunicació: Disseny i avaluació de plans de comunicació.

Treballen necessitats de la ciutadania activa, com per exemple, gènere, prevenció de consum de drogues, relacions intergeneracional.

Veiem escenes del treball "Ciutat Esperanza" amb joves de Ciutat Meridiana. Conviden als joves a fer una pel·lícula, no un taller. Durant el procés es treballen necessitats que van sorgint o que porten el joves a les sessions. Defensen els processos a llarg termini encara que a l'Administració li costa d'entendre.

RADIOACTIUS

Radioactius és una radio comunitària que surt del Pla de barris de Poble Sec. Fa un any que funciona i aplega molta gent motivada. Al barri hi ha molt teixit associatiu. També té una població diversa i una part està en situació de risc.

La iniciativa va començar amb un taller de formació i per la necessitat de tenir un espai comunitari i participatiu. Com volem fer la radio? Més participativa i per parlar del barri. També es fomenten relacions i la gent que hi participa s'apodera.

El resultat de l'activitat és important, però és més important el procés. El seu funcionament està limitat pels pocs recursos de que disposa. Un dilluns es dedica a la preparació del programa i el dilluns següent a gravar-lo. Les persones que graven el programa van rotant.

Ara es presenten nous reptes: Radio-teatre, un espai físic, més equipament tècnic, més formació, més finançament, participació en un laboratori d'educació... És un espai de cohesió pel barri on les persones es donen suport mutu.

CONSELL D'ASSOCIACIONS DE BARCELONA (CAB)

Ubicat a Torre Jussana i en el context de la Confederació i Federació d'Associacions.

Dins el treball de la gestió de Torre Jussana que facilita l'intercanvi d'informació de les diferents associacions i amb l'objectiu de donar suport, acompanyament, informació, formació, cessió d'espais... es detecta que la comunicació, tan interna com externa, és un aspecte que preocupa i per tant genera debat.

Des del Consell d'Associacions es veu que la comunicació associativa és per se comunicació comunitària.

CÀMERES I ACCIÓ

Audiovisuals per a la transformació social. La Silvia Cepero i el David Fernandez, que vénen de l'àmbit del periodisme social, integració social i la comunicació són els cofundadors de Càmeres i Acció. Ens han explicat alguns dels seus projectes i de la metodologia que fan servir per desenvolupar-los.

Al barri de la Ribera, al Forat de la vergonya, amb la gentrificació i la pèrdua de la identitat del barri, posant una càmera a les mans dels joves es van fer conscients de la lluita i els esforços dels veïns i veïnes per seguir vivint al barri, fent aflorar el sentiment de pertinença.

Amb la creació d'un documental, desenvolupen una metodologia participativa. Es posen en marxa dinàmiques participatives amb els agents per definir el guió. Llibertat de participació amb un compromís real, estable i acordat.

La detecció de teixit comunitari és un altre aspecte a tenir en compte. Utilitzar un canvas, és una eina que utilitzen per a la creació d'un guió.

El respecte i la cura son altres valors que es desenvolupant. Com estem avui? En aquest sentit, han sorgit projectes de creació de poesia grupal.

Els reptes que tenen per endavant són dissenyar projectes conjunts des del principi i obrir pas a la difusió.

Sessió de treball

A la segona part de la sessió ens dividim en dos grup per pensar :

- Continguts i funcions del Laboratori
- Com ens agradaria que fos la comunicació comunitària.

CONTINGUTS I FUNCIONS DEL LABORATORI DE COMUNICACIÓ COMUNITÀRIA

Ens imaginem aquest laboratori amb aquests espais i continguts.

- Espai físic i virtual
- Espai per compartir experiències i crear una "caixa d'eines".
- Espai per donar continuïtat de projectes
- Espai per generar grups de treball
- Espai per fer acompanyament de projectes

- Espai de formació
  - Càpsules
  - Formacions més llargues
  - Des de la connexió amb el territori
- Banc de recursos
  - Econòmics
  - Humans
  - Base d'arxius de projectes comunicatius
- Taulell d'anuncis físic i virtual
- Espai generador de notícies. TimeOut comunitari.

COM ENS AGRADARIA QUE FOS LA COMUNICACIÓ COMUNITÀRIA?

Vam llistar els següents aspectes:

- Col·lectiva
- Comunicació que es fa per empoderar/millorar les condicions d'un grup de persones
- Que dóna veu
- Per a la base i des de la base. Escoltar els llenguatges que utilitzen els col·lectius.
- Llenguatge popular
- Que doni resposta a necessitats comunitàries que els grans mitjans no donen.
- Que posi èmfasi al procés de comunicar
- Que utilitzi els espais comunitaris per fer arribar les diverses informacions
- Que estigui al servei de les persones
- Connectar necessitats i potencialitats
- Que trenqui la distància entre comunicadora i comunicada
- Que s'autorepresenti
- Comunicar-nos per organitzar-nos
- Comunicar-nos per existir. Comunicar-nos per definir-nos
- Espai obert a la participació i dinamització de l'espai públic
- Desactivar discursos. Agafar els estereotips per qüestionar-los
- Comunicació crítica
- Comunicació recursiva. Treballar amb els recursos que hi ha i recerca de nous.
- Adaptació de la cultura al territori i l'entorn
- Facilita la cohesió. Comunicació per dinamitzar el barri
- Treballar l'EMPATIA
- Tenir en compte recursos terapèutics, treball de processos, sistèmic, tècniques teatrals...
- Procés de construcció de la realitat